

מפורים ואילך – שלושים יום קודם הרגל

פסחים ו, א

תניא שואלין ודורשין בהלכות הפסח קודם הפסח ל' ... שהרי משה עומד בפסח ראשון ומזהיר על הפסח שני.

ירושלמי פסחים פ"א ה"א

שואלין בהלכות פסח [בפסח], הלכות עצרת בעצרת, הלכות חג בחג. בבית וועד [בבהמ"ד] שואלין קודם לשלשים יום.

ר"ה ז, א

שהיו אומרים עד הפורים, כיון דאמר מר שואלין בהלכות הפסח קודם לפסח שלשים.

סנהדרין יב, ב

מפוריא לפסחא תלתין יומין הוו, ומפוריא דרשינן בהלכות הפסח, דתניא שואלין בהלכות הפסח קודם לפסח ל' יום.

תספות בכורות נז, ב ד"ה בפרוס

בפרק קמא דר"ה (דף ז.). נמי משמע כן שמיום הפורים מתחילין לדרוש ולא מקודם ... שמע מינה דערב הפסח בכלל השלשים יום ... ותימה ... דעיקר ... דרשא דהלכות פסח משום פסח גופיה הנשחט ערב פסח, ולא משום ימות הפסח ... וי"ל דלעולם אין יום המעשה בכלל, ולא חילקו חכמים בין פסח לסוכות.

פרי חדש סי' תכט

א יש משתבשין לומר דבפורים מיקרי השואל בהלכות בפסח שואל כענין, דהא לא משכחת שלשים יום בלא יום פורים עצמו. ולא מילתא היא ... שכן דרך רז"ל ליקח החשבון שלם, ובמקום כ"ט נקטי שלשים יום.

חק יעקב סי' תכט

ד ומתחילין מיום הפורים עצמו, כדמשמע פ"ק דר"ה (ו, א) וכן כתבו תוספות בבכורות דף נ"ז ע"ב ד"ה בפרוס הפסח.

שוע"ר סי' תכט

א חכמים הראשונים תקנו בזמן שבית המקדש היה קיים שיתחילו הדרשנים לדרוש ברבים הלכות הרגל שלשים יום לפני הרגל, דהיינו שמפורים ואילך ידרשו הלכות פסח, ומחמשה באייר ואילך ידרשו הלכות עצרת, ומי"ד באלול ואילך ידרשו הלכות החג. לפי שכל אחד ואחד הדר בארץ ישראל חייב להביא ברגל ג' קרבנות עולת ראייה ושלמי חגיגה ושלמי שמחה ... תקנו חכמים לדרוש הלכות הרגל שלשים יום לפניו, כדי להזכיר העם את הרגל שלא ישכחו להכין בהמות הכשרים לקרבן ויהיה להם שהות כל שלשים יום.

ב ותקנה זו לא נתבטלה מישראל אף לאחר שחרב בית המקדש שכל חכם היה שונה לתלמידיו הלכות הרגל שלשים יום לפניו, כדי שיהיו בקיאים בהלכותיו וידעו המעשה אשר יעשון.

ג ובדורות הללו שאין החכם שונה לתלמידיו הלכות (לפי שהכל כתוב בספר), מצוה על כל אחד ואחד שילמוד הלכות הרגל קודם הרגל, עד שיהיה בקי בהם וידע המעשה אשר יעשה.

שוע"ר סי' תעג

מט בברכת אשר גאלנו צריך לומר מן הזבחים ואח"כ מן הפסחים לפי שהזבח היא החגיגה הנאכלת בלילה זה קודם אכילת הפסח כדי שיהיה הפסח נאכל על השובע.

שוע"ר סי' תצד

יט במוצאי חג השבועות אסור להתענות מעיקר הדין, לפי שהיה יום טבוח בזמן שבית המקדש קיים, דהיינו שבו ביום היו מקריבין עולות ראייה, שלא היו יכולין להקריב ביו"ט עצמו, לפי שאין בהם שום צורך אוכל נפש, ואין מחללין יום טוב בשבילם, כיון שאפשר להקריבן אחר יום טוב, שהעצרת יש לה תשלומין כל שבעה. ואע"פ שזה הוא לדברי בית שמאי, אבל לדברי בית הלל מותר להקריבן אף ביום טוב עצמו. מכל מקום כיון שבדבר זה עשו בית הלל כדבריהם, והרבה מישראל נהגו כמותם להקריבן אחר יום טוב.

רמ"א סי' תרצה

ב טוב לעסוק מעט בתורה קודם שיתחיל הסעודה, וסמך לדבר ליהודים היתה אורה ושמחה, ודרשינן אורה זו תורה.

תורת מנחם תשד"מ ח"ב ע' 1280

"אור לארבעה עשר בודקין את החמץ", יש להתחיל לדרוש הלכות אלו שלושים יום לפני זה – ב"ג אדר, כשם שמתחילים הלכות עצרת (שזמן חיובם בששה בסיון) "מחמשה באייר", והלכות החג (שזמן חיובם בט"ו בתשרי) "מי"ד באלול".